

Dosarul nr. 3ra-97/2023
2-21022815-01-3ra-26012023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Vamal,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea cu Răspundere Limitată „Cheton Grup” împotriva Serviciului Vamal cu
privire la contestarea actelor administrative,
împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea din
20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2021 SRL „Cheton Grup” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 04 decembrie 2020 Biroul
Vamal Centru a emis decizii de clasificare a mărfurilor nr. 776, 777, 778, 779, 780, 781,
prin care a substituit codul 291539000 mărfii, declarat anterior de SRL „Cheton Grup”
cu codul mărfii stabilit – 381400900, iar la data de 23 decembrie 2020 Biroul Vamal
Centru a emis decizii de clasificare a mărfurilor nr. 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848,
849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 868, 859, prin care a substituit codul mărfii
anterior declarat 291539000 cu codul mărfii stabilit - 381400900.

Reclamantul a considerat că deciziile de clasificare mărfurilor nominalizate mai
sus sunt neîntemeiate, contrare prevederilor legale și sunt pasibile anulării din următoare
motive.

A menționat că bunurile importate reprezintă materie primă pentru producerea
solvenților și diluanților care sunt produse de SRL „Cheton Grup” și au fost importate în
perioada anilor 2016 - 2020. La momentul importului SRL „Cheton Grup” în calitate de

declarat a depus în adresa organului vamal declarație vamală în scopul documentării importului bunurilor sub poziția tarifara 291539000, iar organul a acceptat declarația vamală în forma depusă și în urma efectuării procedurilor de devamare a permis ridicarea mărfurilor din vama, acordând liber din vama.

Cu referire la prevederile art. 141² alin.(2²) și alin.(2¹¹) din Codul vamal, a invocat că în cazul dat, termenul nominalizat a fost esențial depășit, avînd în vedere faptul că importurile respective au fost efectuate în perioada anilor 2016 - 2020, iar decizii de clasificare au fost emise la 04 decembrie 2020 și 23 decembrie 2020, în consecință organul vamal nu a fost în drept să emită decizii de clasificare mărfurilor respective.

A susținut că necătfînd la prevederile art. 141² alin. (2¹³) din Codul vamal, organul vamal le-a ignorat și a emis decizii de clasificare a mărfurilor în afara termenului legal stabilit prin Codul vamal.

A notat că potrivit citației din 27 octombrie 2020 remise de Biroul Vamal Centru în adresa SRL „Cheton Grup”, procedurile de emiteră a deciziilor de clasificare a mărfurilor au fost întemeiate pe prevederile secțiunii 29¹ din Codul vamal (control ulterior).

Astfel, a reținut că prevederile art. 202¹ din Codul vamal au fost încălcate de către organul vamal, nefiind respectate procedurile prevăzute de Codul vamal, respectiv, a considerat că efectuarea controlului ulterior propriu zis nu a avut loc.

A indicat că potrivit Legii cu privire la aprobarea nomenclurii combinate a mărfurilor, bunuri cu poziție tarifară 291539000 sunt: acizi monocarboxilici aciclici saturați și anhidridele, halogenurile, peroxizii și peroxiacizii lor; derivații lor halogenați, sulfonați, nitrați sau nitrozați, iar, bunuri cu poziție tarifară 381400900 sunt: solvenți și diluanți organici compoziți, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor.

A subliniat faptul că în justificarea emiterii deciziei de clasificare, organul vamal a invocat prevederile regulilor generale de interpretare 1 și 6 din nomenclurii combinate a mărfurilor, conform căror denumirile secțiunilor, capitolelor și grupelor de produse au menirea de a facilita utilizarea NC. Pentru scopuri juridice, clasificarea mărfurilor în NC se realizează reieșind din textul pozițiilor mărfurilor și notele corespunzătoare referitoare la secțiuni sau capitole și, dacă textele respective nu prevăd altceva, în conformitate cu următoarele cerințe în scopuri juridice, clasificarea mărfurilor de la subpozițiile unei poziții de marfă se realizează în conformitate cu denumirile subpozițiilor respective și notele referitoare la aceste subpoziții, precum și, mutatis mutandis, conform regulilor anterioare, cu condiția că subpozițiile de la același nivel sînt comparabile. Pentru scopurile prezentei reguli pot fi aplicate notele corespunzătoare secțiunilor și capitolelor în cazul în care în context nu se stipulează altceva.

Cu toate acestea, a susținut că organul vamal la emiteră deciziei de reclasificare nu a motivat clar și suficient justificarea clasificării și doar norme după care s-a condus.

Reclamantul a relevat faptul că prin Legea nr. 112 din 22 aprilie 2004, Republica Moldova a aderat la Convenția internațională privind sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983 și conform art. 3 din Convenție, fiecare parte contractantă se angajează, cu excepția aplicării dispozițiilor de

la paragraful (c) de la prezentul alineat, ca, de la data de la care prezenta convenție intră în vigoare, în ceea ce o privește, nomenclaturile sale tarifare și statistice să fie conforme cu Sistemul armonizat. Aceasta se angajează, prin urmare, ca pentru stabilirea nomenclaturilor sale tarifare și statistice: să utilizeze toate pozițiile și subpozițiile Sistemului armonizat, fără completări sau modificări, precum și codurile numerice aferente acestora; să aplice normele generale de interpretare a Sistemului armonizat, precum și toate notele de la secțiuni, capitole și subpoziții și să nu modifice domeniul de aplicare a secțiunilor, capitolelor, pozițiilor și subpozițiilor Sistemului armonizat; să respecte ordinea de numerotare a Sistemului armonizat.

A specificat că obiectivul principal al Convenției privind sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor este facilitarea operațiilor de comerț exterior, prin unificarea clasificării mărfurilor în țările participante la convenție. Acest lucru este posibil prin utilizarea unei singure nomenclaturi a mărfurilor, care exclude necesitatea reclasificării mărfurilor, cum ar fi în cazul utilizării nomenclaturilor diferite.

În sensul dat, a explicat că bunurile declarate organului vamal de către SRL „Cheton Grup” au fost importate de pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, fiind exportate de pe teritoriul acestei conform declarațiilor vamale sub codul tarifar 291539000, ceea ce imperativ impune obligația organului vamal de a aplica codul numeric ce corespunde actelor de export în privința bunurilor declarate. Cu toate acestea, organul vamal imperativ și contrar prevederilor Convenției a substituit codul tarifar pentru bunul declarat.

La fel, a notat că imperativ necesită a fi menționate prevederile art. 7 din Codul Vamal al Republicii Moldova unde se indică că dacă acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul vamal ale Republicii Moldova, prioritate au acordurile internaționale, cât și prevederile art. 6 Codul vamal, care prevede că apărarea drepturilor și intereselor plătitorilor vamali se face pe cale judiciară sau pe alte căi prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. Toate îndoielile apărute la aplicarea legislației vamale se vor interpreta în favoarea plătitorului vamal.

Suplimentar, a comunicat că potrivit Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112 din 02 iulie 2014, la art. 193, expres se indică că 1) Părțile convin că legislațiile lor respective în domeniul comercial și vamal sunt, în principiu, stabile și cuprinzătoare și că dispozițiile și procedurile sunt proporționale, transparente, previzibile, nediscriminatorii, imparțial și aplicate în mod uniform și eficace și, printre altele: protejează și facilitează schimburile comerciale legitime prin aplicarea eficace a cernițelor legislative și prin asigurarea respectării acestora; evită sarcinile inutile sau discriminatorii asupra operatorilor economici, previn fraudele și oferă facilități suplimentare operatorilor economici care prezintă un nivel înalt de respectare a normelor; utilizează un document administrativ unic pentru declarațiile vamale; adoptă măsuri care duc la creșterea eficienței, a transparenței și la simplificarea procedurilor și a practicilor vamale la frontieră; aplică tehnici vamale moderne, inclusiv evaluarea

riscului, controale postvămuire și metode de audit contabil al întreprinderilor; pentru a simplifica și a facilita intrarea pe piață a mărfurilor și acordarea liberului de vamă pentru acestea; urmăresc reducerea costurilor și creșterea predictibilității pentru operatorii economici, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii; fără a aduce atingere aplicării criteriilor obiective de evaluare a riscurilor, garantează aplicarea nediscriminatorie a cerințelor și a procedurilor aplicabile importurilor, exporturilor și mărfurilor aflate în tranzit; aplică instrumentele internaționale aplicabile în domeniul vamal și comercial, inclusiv cele elaborate de Organizația Mondială a Vămile (OMV) (cadru de standarde privind securitatea și facilitarea comerțului mondial), de OMC (Acordul privind valoarea în vamă), Convenția de la Istanbul privind admiterea temporară din 1990, Convenția internațională privind Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor din 1983, Convenția ONU din 1975 privind transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR, Convenția internațională privind armonizarea controalelor mărfurilor la frontiere din 1982, precum și orientările practice ale Comisiei Europene în domeniul vamal (customs blueprints).

De asemenea, a menționat că la data de 23 decembrie 2021 Biroul Vamal Centru a emis decizia de regularizare nr. 1818 în privința SRL „Cheton Grup”, prin care a dispus calcularea spre încasare suplimentară obligațiilor vamale în suma totală de 3 366 526,43 de lei din care 2 523 538,36 de lei obligația vamala de baza și 842 988,07 lei penalitate.

Astfel, a reținut că emiterea deciziei de regularizare și calcularea obligațiilor vamale suplimentare a avut loc urmare a emiterii anterioare deciziei de clasificare a mărfurilor.

Decizia de regularizare nr.131 din 29 ianuarie 2021 reclamanta o consideră neîntemeiată și pasibila anulării din motiv că pentru întocmirea acesteia a fost invocat faptul clasificării tarifare eronate, or, conform prevederilor art. 202² lit. g) din Codul vamal, la emiterea deciziei de regularizare organul vamal urma să stabilească dacă: a avut loc clasificare eronată și dacă a avut loc clasificarea eronată din vina cui ? a avut loc încălcarea vamală și dacă a avut loc încălcarea vamala din vina cui ? La caz, a considerat că nici un element din întrebările menționate nu există.

Conform prevederilor art. 141² din Codul vamal, menționează că pretinsa clasificare eronată nu reprezintă o încălcarea vamală cu atât mai mult având în vedere faptul că acesta putea să se producă din vina organului vamal. Prin urmare, a explicat că la declararea mărfurilor respective, declarantul cu bună-credință a declarat bunurile conform documentelor de însoțire.

A mai reținut că, prealabil depunerii prezentei cererii, reclamanta a contestat actele administrative organului ierarhic superior care la data de 12 ianuarie 2021 a respins contestația împotriva deciziilor de clasificare a mărfurilor nr. 776, 777, 778, 779, 780, 781 emise la 04 decembrie 2020, iar la data de 18 ianuarie 2021 a respins contestația împotriva deciziilor de clasificare a mărfurilor nr. 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 868, 859 emise la 23 decembrie 2020 și deciziei de regularizare nr. 1818 emisă la 23 decembrie 2020.

La fel, a susținut că pentru soluționarea justă a cauzei este necesar de studiat și documentele primare în baza la care s-a efectuat importul precum și declarațiile vamale

aferente acestor importuri, însă, aceste înscrisuri nu sunt în posesia reclamantului, în prezent fiind arhivate din motivul că din momentul efectuării importurilor a trecut perioada îndelungată. Din acest motiv își rezervă dreptul de a prezenta actele respective suplimentar.

În drept, își întemeiază prezenta cerere pe prevederile Codului Vamal, cât și prevederile Codului administrativ, luând în considerație cele indicate supra.

La 05 aprilie 2021, reclamantul SRL „Cheton Grup” a depus cerere de completare a pretențiilor din acțiune, prin care a comunicat că decizia de regularizare nr. 131 din 29 ianuarie 2021 nu a fost contestată prin acțiunea de contencios administrativ inițială concomitent cu celelalte acte administrative din motivul că pârta nu soluționase la momentul depunerii acțiunii de contencios administrativ, cererea prealabilă.

Suplimentar a indicat că la data de 03 martie 2021 Serviciul Vamal a respins cererea prealabilă depusă de SRL „Cheton Grup” împotriva deciziei de regularizare nr. 131 din 29 ianuarie 2021.

Astfel, conform art.60 CPC, reclamantul contestă și decizia de regularizare nr. 131 din 29 ianuarie 2021, menționând că argumentele de anulare sunt aceleași ca și pentru actele administrative contestate anterior fiind admise repetat aceleași încălcări.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea depusă de SRL „Cheton Grup” împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea deciziilor Biroului Vamal Centru nr.776, 777, 778, 779, 780, 781 din 04 decembrie 2020 de clasificare a mărfurilor, deciziilor Biroului Vamal Centru nr.842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859 din 23 decembrie 2020 de clasificare a mărfurilor, anularea deciziilor Biroului Vamal Centru nr. 1818 din 23 decembrie 2020 și nr. 131 din 29 ianuarie 2021 de regularizare, anularea deciziilor la cererile prealabile din 12 ianuarie 2021, 18 ianuarie 2021 și 03 martie 2021.

Au fost anulate deciziile de clasificare a mărfurilor emise Biroul Vamal Centru nr.776, 777, 778, 779, 780, 781 din 04 decembrie 2020 și nr. 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859 din 23 decembrie 2020.

Au fost anulate deciziile de regularizare emise Biroului Vamal Centru nr.1818 din 23 decembrie 2020 și nr.131 din 29 ianuarie 2021.

Au fost anulate deciziile din 12 ianuarie 2021, 18 ianuarie 2021 și 03 martie 2021 emise de Serviciul Vamal la cererile prealabile (f.d. 76, 80-89 verso).

Dispozitivul hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat Serviciului Vamal la 20 decembrie 2021 (f.d.77).

La 27 decembrie 2022 Serviciul Vamal a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 decembrie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 79).

La 22 iulie 2022 Serviciul Vamal, Biroul Vamal Centru a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 05 august 2022 Serviciul Vamal a depus motivarea apelului (f.d. 91, 97-110).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Serviciului Vamal împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Serviciul Vamal și a fost menținută hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 3, 10 alin. (1), 11 alin. (1) lit. a), 17, 19, 29, 31, 69 alin (1) și (2), 70 alin. (1) și (1), 118, 208 alin. (1), 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, art. 7, 127, 141², 181¹, 185, 202², 202⁵ din Codul vamal și a reținut că prin scrisoarea nr. 5138 din 02 septembrie 2020, Direcția valoarea în vamă, clasificarea și originea mărfurilor a Departamentului venituri și control vamal a informat conducerea Serviciului Vamal despre diferența produselor/mărfii care urmează a fi clasificate la poziția tarifară 2915 39 000 (TV-3%, TVA-20%) și care la poziția tarifară 3814 00 900 (TV-5%, TVA- 20%, cota accizelor per/tonă) și despre obligația de a efectua un control documentar în vederea stabilirii corespunderii clasificării mărfii importate de S.R.L. "Cheton Grup" la poziția tarifară 2915 39 000 (TV-3%, TVA-20%), cât și a altor agenți economici, în vederea regularizării situației. (f. 113-114 dosar administrativ).

Potrivit notei analitice a Direcției control a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal nr. 6581 din 28.09.2020, se atestă faptul că s-a propus conducerii Serviciului Vamal includerea suplimentară în Programul de activitate a subdiviziunilor teritoriale de control ulterior pentru anul 2020 a agentului economic SRL „Cheton Grup”, pe motiv că există dubiu rezonabil de a considera că și alte importuri ale agentului economic SRL „Cheton Grup” de marfă acetat de metil, (exportator STERA CHEMICALS SRL România, originea mărfii Germania) declarat la p/t 2915.39, prezintă risc major de clasificare eronată a codului mărfii în vederea eschivării de la plata în măsură deplină a drepturilor de import aferente mărfii (f. 111-112 dosar administrativ).

Din scrisoarea nr. 28/16 din 05 octombrie 2020, rezultă că Departamentul Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal a inclus suplimentar în Programul de activitate a subdiviziunilor teritoriale de control ulterior din cadrul Biroului Vamal Centru, agentul economic SRL „Cheton Grup”, în vederea inițierii controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale perfectate în perioada 2016-2020, risc vizat-verificarea corectitudinii atribuirii codului mărfii 2915 39, fapt despre care a fost informat Biroul Vamal Centru (f. 110 dosar administrativ).

Astfel, prin citația de reverificare nr. 13551 din 27 octombrie 2020, în conformitate cu prevederile Secțiunii 291 Cod Vamal al Republicii Moldova, Legea nr. 1149 - XIV din 20.07.2000, Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17.10.2018, în scopul prezentării documentelor, datelor, informațiilor, depunerii mărturiilor referitoare la activitatea SRL „Cheton Grup”, ultima a fost citată pentru 04.11.2020, ora 09:00 la Biroul Vamal Centru la adresa mun. Chișinău, bd. Dacia 49/6 biroul nr. 6, pentru a prezenta următoarele documente, informații, sau a depune mărturii, ce țin de activitatea

contribuabilului nominalizat: aferent mărfurilor importate de la exportatorul STERA CHEMICALS S.R.L. din România, declarate ca „Acetat de metal”, importat în vrac. Necesari de a prezenta: Certificat de analiză a Acetatului de metil, eliberat de furnizor la fiecare tranzacție; Fișa tehnică a Acetatului de metil, pașaportul tehnic, fișa de Securitate; Procesul de producere a mărfii finite în cazul utilizării Acetatului de metil în producere; Acte de expertiză a produsului finit în cazul utilizării Acetatului de metil în producere.

Inițial, Completul judiciar al instanței de apel a menționat că, în conformitate cu art. 69 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii. În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă. Totodată, art. 70 alin. (1) și (2) Cod administrativ prevede că, dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată.

La capitolul dat, Completul judiciar al instanței de apel a subliniat că, instanța de fond just a statuat că, contrar art. 69, art. 70 Cod administrativ, Biroul vamal Centru nu a înștiințat SRL „Cheton Grup” despre inițierea procedurii administrative privind efectuarea controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale perfectate în perioada 2016-2020 în privința sa, la aspectul ce ține de verificarea corectitudinii atribuirii codului mărfii 2915 39 000, or, procedura administrativă, la caz, se consideră inițiată la cerere, prin scrisoarea Direcției valoarea în vamă, clasificarea și originea mărfurilor a Departamentului venituri și control vamal nr. 5138 din 02.09.2020, care a informat Serviciul Vamal despre obligația de a efectua un control documentar în vederea stabilirii corespunderii clasificării mărfii importate de SRL „Cheton Grup” la poziția tarifară 2915 39 000 (TV-3%, TVA-20%), cât și a altor agenți economici, în vederea regularizării situației.

Potrivit art. 60 alin. (1) și (2) Cod administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Termenul general curge de la: a) data prevăzută în lege pentru exercitarea unei atribuții stabilite; b) data înregistrării cererii de către autoritatea publică ierarhic superioară sau de cea de control; c) data înregistrării cererii complete, după caz cu toate actele necesare, sau de la data la care petiția a fost transferată autorității publice competente. Dacă cererea nu este completă, autoritatea publică propune petiționarului să prezinte actele lipsă și stabilește un termen în acest sens.

În conformitate cu art. 202² din Codul vamal, (1) Reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor

într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane. (2) Reverificarea declarației vamale se efectuează de către organele vamale conform procedurii stabilite de Guvern. (3) În procesul efectuării reverificării declarației vamale, organele vamale pot utiliza informații și date inclusiv din bazele de date automatizate și programele informaționale de administrare a riscurilor. (4) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5), controlul ulterior prin reverificare a declarației vamale se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare. (5) În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

Instanța de apel a stabilit că, autoritatea publică apelantă invocă că, în privința SRL „Cheton Grup” a fost inițiat un control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale, iar legea specială – Codul vamal, nu stabilește un termen în interiorul căruia organul vamal urmează să efectueze controlul vamal ulterior prin reverificarea declarației vamale, din care considerente, partea apelantă, urma să se conducă de prevederile Codului administrativ, care stabilește un termen general de 30 zile.

Prin urmare, din momentul când Serviciul Vamal a fost sesizat despre obligația efectuării controlului în privința SRL „Cheton Grup”, prin scrisoarea Direcției valoarea în vamă, clasificarea și originea mărfurilor a Departamentului venituri și control vamal nr. 5138 din 02.09.2020, care, la caz, a constituit temei de inițiere a procedurii administrative, se atestă că SRL „Cheton Grup” a fost citată (informată) pentru prezentarea actelor necesare abia prin citația de reverificare nr. 13551 din 27 octombrie 2020, recepționată la 30 octombrie 2020, adică peste circa 56 zile (f. 107, 108 dosar administrativ), fapt ce în aprecierea instanței de apel denotă încălcarea termenului rezonabil de înștiințare despre inițierea procedurii administrative, cât și a termenului general de 30 de zile în interiorul căruia urma să fie efectuat controlul în privința SRL „Cheton Grup”, or, primele acte administrative defavorabile intimatului au fost emise de Biroul Vamal Centru la 04 decembrie 2020 - deciziile de clasificare a mărfurilor nr.776, 777, 778, 779, 780, 781, ulterior, deciziile de clasificare nr.842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859 din 23.12.2020 și decizia de regularizare nr.1818 din 23.12.2020, iar, ultimul act administrativ defavorabil a fost emis la 29 ianuarie 2021 - decizia de regularizare nr.131.

În acest context, instanța de apel a reținut că la materialele dosarului administrativ nu se regăsește nici un act care ar confirma dispunerea motivată a prelungirii termenului procedurii administrative în condițiile art. 60 alin.(4);(5) Cod administrativ.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău just a concluzionat, că în speță, Serviciul Vamal a încălcat, atât termenul rezonabil de înștiințare despre inițierea procedurii administrative, cât și termenul general de 30 de zile în interiorul căruia urma să fie efectuat controlul în privința SRL „Cheton Grup”.

Din considerentele expuse supra, instanța de apel a respins alegațiile părții apelante Serviciului Vamal, că de către aceasta au fost respectate în tot prevederile art. 202⁶ din Codul Vamal în coroborare cu art. 69, art. 70 Cod administrativ.

În continuare instanța de apel a menționat că, potrivit art.31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În conformitate cu art. 118 Cod administrativ, (1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. (4) Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

La caz, a reținut instanța de apel că în cadrul controlului, organul vamal a stabilit faptul că marfa importată de SRL „Cheton Grup” (produs) „Solvent organic, compus din acetat de metil și metanol” prezentat în vrac, ce reprezintă un amestec din acetat de metil (72-81%) și metanol (19-28%), a fost atribuită eronat la codul tarifar 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele”, cu taxa vamală la import de 3 %, conform Nomenclurii Combinată a Mărfurilor a RM aprobată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014, și neaccizat, mărfurilor descrise ca „Acetat de metil”, corect fiind subpoziția tarifară 381400900 „Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor: Altele”, cu taxa vamală de 5%, conform Nomenclurii Combinată a Mărfurilor a RM aprobată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014 și accize în mărime de 3714 lei/tonă aferent anului 2016, 4560 de lei tonă aferent perioadei 2017, 4961 de lei/tona - anul 2018, 5414 lei/tonă - pentru anul 2019 și 5960 de lei/tonă pentru anul 2020, conform Anexei nr. 1, Titlul IV din Codul Fiscal al R.M., Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, fapt ce a condiționat emiterea actelor administrative defavorabile societății reclamante/intimate.

La acest aspect, după cum atestă suportul probator administrat la caz, urmează că potrivit declarațiilor vamale perfectate în perioada anilor 2016-2020, și anume: nr. 302916227 din 11.02.2016, nr. 302919079 din 24.02.2016, nr. 305111382 din 22.03.2016, nr. 305112970 din 17.05.2016, nr. 455114262 din 23.05.2016, nr. 305113855 din 15.06.2016, nr. 207013500 din 22.01.2017, nr. 207014909 din 26.01.2017, nr. 2070114725 din 27.02.2017, nr. 2070171203 din 08.08.2017, nr. 2070161474 din 12.07.2017, nr. 2070189264 din 25.09.2017, nr. 207011802 din 20.12.2018, nr. 207015256 din 26.01.2018, nr. 07018213 din 06.02.2018, nr. 2070110294 din 13.02.2018, nr. 2070116392 din 06.03.2018, nr. 2070190006 din 24.10.2018, nr. 2070194044 din 05.11.2018, nr. 20701101498 din 27.11.2018, nr. 2070130021 din 09.04.2019, nr. 2070168490 din 01.08.2019, nr. 20701123001 din 27.12.2019, nr. 207018082 din 03.02.2020, precum și documentele de însoțire ce vizează tranzacțiile respective de import, produsele importate de SRL „Cheton Grup” „Acetat de metil” au fost atribuite la codul tarifar 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele”, cu taxa vamală la import de 3 %.

Din nota analitică a Direcției control a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal nr. 6581 din 28.09.2020 rezultă că „Acidul acetic comercial este de culoare ușor gălbuie, având deseori un miros ușor înțepător, utilizat în industria textilă, în tăbăcărie, drept coagulant al latexului, la fabricarea acetaților, a materialelor plastice, a produselor farmaceutice etc.

Astfel, conform Notelor Explicative a Sistemului Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, la p/t 2915 se clasifică printre altele, „principalii esteri ai acidului acetic, dintre care: 1) Acetatul de metil ($\text{CH}_3\text{COO.CH}_3$). Se găsește printre produsele de distilare uscată a lemnului. Lichid cu miros de fructe. Se utilizează pentru prepararea esențelor artificiale de fructe ca solvent al grăsimilor, al rășinilor, al nitrocelulozei etc...”.

Prin urmare, din materialele cauzei instanța de apel a notat că această poziție a fost susținută incontestabil de organul vamal în perioada anilor 2016-2020, prin acceptarea declarațiilor vamale perfectate de SRL „Cheton Grup”.

Totodată, din nota analitică a Direcției control a Departamentului Antifraudă și Conformare a Serviciului Vamal nr. 6581 din 28.09.2020 rezultă că „pe de altă parte, a fost analizată poziția tarifară 3814 Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor. (TV-1%, 5%). Aceasta cuprinde, „numai dacă nu sunt produse izolate, cu compoziție chimică definită și nu se clasifică într-o poziție mai specifică, solvenții și diluanții organici (conținând în greutate chiar mai mult de 70 % ulei din petrol). Sunt lichide mai mult sau mai puțin volatile, utilizate printre altele, la prepararea lacurilor și vopselelor sau pentru degresarea pieselor mecanice etc. Se clasifică aici, de exemplu: 1) Amestecurile de acetonă, acetat de metil și alcool metilic și amestecurile de acetat de etil, alcool butilic și toluen.” Din același înscris se mai atestă faptul că în cadrul analizei efectuate de Secția Clasificarea Mărfurilor, s-a stabilit că marfa importată de agentul economic menționat anterior, ca acetat de metil crud (conținut 70-80%), producător

”BSAF” Germania este de facto un amestec de solvenți organici volatili și se clasifică corect la p/t 3814.0090 (TV- 5%, + marfă supusă accizelor).

A menționat instanța de apel că, în cadrul declarațiilor 2070171028 din data de 10.08.2020, 2070150251 din data de 16.06.2020, 2070147360 din data de 09.06.2020, acetatul de metil importat de SRL „Cheton Grup” (exportator BASF SE GMBH, Germania, preț unitar per kg 0.5 EUR) este clasificat la p/t 3814.0090001 Alți solvenți și diluanți organici compuși nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate pentru îndepărtarea vopselelor sau lacurilor (TV - 5%), cu achitarea accizelor la cota de 5960 lei per tonă (pentru anul 2020).

Completul judiciar specializat al instanței de apel a menționat că concluziile expuse în actele administrative contestate, cu referire la faptul că declararea produselor la poziția tarifară 2915 39 000 este una eronată, nu conține nici o motivare clară și concretă – reieșind din care circumstanțe factice organul vamal a ajuns la această concluzie, care au fost noile circumstanțe care au relevat aspectele factice ce au fost analizate suplimentar de către autoritatea publică emitentă. Este absolut evident reieșind din conținutul dosarului administrativ, cât și din analiza motivării actelor administrative că organul vamal s-a limitat doar la menționarea normelor, însă în actul administrativ nu a prezentat o motivare clară și certă din care să rezulte justificarea soluției adoptate.

În aceste condiții argumentele organului vamal expuse în Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 91.20/5-R din 13.01.2021, cât și în Deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 776-781 din 04.12.2020 21 și nr. 842-859 din 23.12.2020, unde în urma constatărilor efectuate s-a ajuns la concluzia că, în temeiul regulilor generale de interpretare 1 (Nota 1 de la Capitolul 29) și 6 a Nomenclurii combinate a mărfurilor, marfa „Acetat de metil crud (conținut 70-80%)”, datorită faptului că reprezintă un amestec de solvenți organici volatili, urma a fi clasificată la supoziția tarifară 3814 00 900 (TV - 5%, cota accizelor constituie 5960 lei/tonă - perioada anului 2020), constituie o revedere absolut arbitrară bazată pe aceeași situație faptică, fără a fi administrate probe noi a unei situații juridice consumate anterior- fapt inacceptabil pornind de la principiile activității administrative.

Mai mult, Codul administrativ la art. 30 prevede că, (1) Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (2) Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Instanța de apel a remarcat că, securitatea raporturilor juridice reprezintă o situație de certitudine juridică care se extinde în viitor și este în favoarea unei persoane bazată, de obicei pe un act judecătoresc, ori pe un alt eveniment ori act ca izvor de drept, indiferent de natura juridică a acestora. Securitatea raporturilor juridice, de obicei privește o situație când o chestiune a fost soluționată și nu mai implică o nouă reexaminare. Încălcarea securității raporturilor juridice – constituie invalidarea acelei certitudini care rezultă într-o soluție contrară beneficiului persoanei sau situația când soluția nu a fost re-versată legal dar a pierdut din efectele sale încât a afectat în esență beneficiul de care se bucură persoană.

La capitolul dat, Completul judiciar al instanței de apel a reiterat că, în perioada anilor 2016-2020, potrivit declarațiilor vamale enumerate mai sus, precum și a documentelor de însoțire ce vizează tranzacțiile respective de import, produsele importate de SRL „Cheton Grup” „Acetat de metil” au fost atribuite la codul tarifar 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele”, cu taxa vamală la import de 3 %, autoritatea vamală acceptând această poziție, care de fapt a fost dedusă și coincide întocmai cu datele din actele prezentate la momentul importului mărfurilor respective, eliberate inclusiv de producătorii acestora.

Reieșind din cele menționate supra, Completul judiciar al instanței de apel a susținut ca întemeiată concluzia instanței de fond precum că, organul vamal nu a motivat suficient poziția sa potrivit căreia marfa clasificată la poziția tarifară 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele”, la momentul importului a fost greșit clasificată la această poziție tarifară, urmând a fi corect clasificată la poziția 381400900 „Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor: Altele”. Or, așa cum rezidă din nota analitică enunțată supra, organul vamal, dispunând reclasificarea se bazează doar pe presupuneri „se presupune a fi folosit ca solvent sau diluent pentru lacuri, vopsele și alte materiale de acest tip. Prin urmare, există dubiu rezonabil de a considera că și alte importuri ale agentului economic SRL „Cheton Grup” de marfa acetat de metil, (exportator STERA CHEMICALS SRL România, originea mărfii Germania) declarat la p/t 2915.39 prezintă risc major de clasificare eronată a codului mărfii în vederea eschivării de la plata în măsură deplină a drepturilor de import aferente mărfii.” și nicidecum pe date concrete care să facă diferența dintre acetatul de metil importat de la exportatorul STERA CHEMICALS SRL România, originea mărfii Germania și declarat la p/t 2915.39 și acetatul de metil importat de la exportatorul BASF SE GMBH, Germania, preț unitar per kg 0.5 EU și clasificat la p/t 3814.0090001, unde în toate cazurile declarațiile au fost acceptate de organul vamal.

Mai mult ca atât, autoritatea publică nu a ținut cont de lipsa interesului a SRL „Cheton Grup” de a declara marfa importată la p/t 291539000 în mod eronat, din considerentul că acesta beneficia în orice caz de restituirea accizelor. Prin urmare, analiza făcută de organul vamal în privința produselor importate de SRL „Cheton Grup” nu face o claritate a diferențelor constatate indubitabil dintre produsele clasificate la poziția tarifară 2915 39 000 și cele de la poziția tarifară 3814 00 900 și nici nu motivează incontestabil raționamentele potrivit cărora a constatat că declararea produselor la poziția tarifară 2915 39 000 este una eronată.

Conform art. 7 din Codul vamal, dacă acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul vamal ale Republicii Moldova, prioritate au acordurile internaționale.

Completul judiciar al instanței de apel a remarcat că, prin Legea nr. 112 din 22.04.2004, Republica Moldova a aderat la Convenția internațională privind sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983.

Conform art. 3 al Convenției, (1) Sub rezerva excepțiilor menționate la articolul 4: (a) fiecare parte contractantă se angajează, cu excepția aplicării dispozițiilor de la paragraful (c) de la prezentul alineat, ca, de la data de la care prezenta convenție intră în vigoare, în ceea ce o privește, nomenclaturile sale tarifare și statistice să fie conforme cu Sistemul armonizat. Aceasta se angajează, prin urmare, ca pentru stabilirea nomenclaturilor sale tarifare și statistice: 1. să utilizeze toate pozițiile și subpozițiile Sistemului armonizat, fără completări sau modificări, precum și codurile numerice aferente acestora; 202 RO Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 02/vol. 3 2. să aplice normele generale de interpretare a Sistemului armonizat, precum și toate notele de la secțiuni, capitole și subpoziții și să nu modifice domeniul de aplicare a secțiunilor, capitolelor, pozițiilor și subpozițiilor Sistemului armonizat; 3. să respecte ordinea de numerotare a Sistemului armonizat; (b) fiecare parte contractantă pune, de asemenea, la dispoziția publicului statisticile sale comerciale de import și de export, în conformitate cu codul din șase cifre al Sistemului armonizat sau, la inițiativa părții contractante respective, peste acest nivel, în măsura în care această publicare nu este exclusă din motive excepționale, cum ar fi cele legate de caracterul confidențial al informațiilor comerciale sau de securitatea națională; (c) nici o dispoziție a prezentului articol nu obligă părțile contractante să utilizeze subpozițiile Sistemului armonizat în nomenclatura lor tarifară, cu condiția ca acestea să respecte, în nomenclatura lor tarifară și statistică combinată, obligațiile menționate la paragraful (a) punctele 1, 2 și 3 de mai sus. (2) Prin respectarea angajamentelor menționate la alineatul (1) paragraful (a) de la prezentul articol, fiecare parte contractantă poate proceda la acele adaptări ale textului care sunt indispensabile pentru ca Sistemul armonizat să producă efecte în cadrul legislației lor naționale. (3) Nici o dispoziție a prezentului articol nu interzice părților contractante să creeze, în nomenclaturilor lor tarifare sau statistice, subdiviziuni pentru clasificarea mărfurilor la un nivel superior celui al Sistemului armonizat, cu condiția ca aceste subdiviziuni să fie adăugate și codificate la un nivel superior celui al codului numeric din șase cifre care figurează în anexa la prezenta convenție.

În acest sens, instanța de apel a menționat, că mărfurile declarate de SRL „Cheton Grup” au fost importate de pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, fiind exportate de pe acest teritoriu conform declarațiilor vamale sub codul tarifar confirmat inclusiv de producătorul exportator - 291539000, ceea ce în temeiul normei citate supra, confirmă corectitudinea declarării codului tarifar la momentul importului mărfii pe teritoriul Republicii Moldova.

Mai mult, Serviciul Vamal la clasificarea mărfii importate de SRL „Cheton Grup” a invocat prevederile pct. 1 și 6 a Nomenclurii combinate a mărfurilor aprobată prin Legea RM nr. 172 din 25.07.2014, textul poziției tarifare 3814, textul subpoziției 38140090, nota 1 de la capitolul 29, prevederile Notelor explicative ale Sistemului Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor de la Considerații generale ale capitolului 29, A, al cincilea paragraf.

În acest context, Completul judiciar al instanței de apel a constatat că organul vamal s-a limitat doar la menționarea acestor norme, însă în actele administrative

contestate nu a prezentat o motivare clară și certă din care să rezulte justificarea soluției adoptate.

Art. 29 din Codul administrativ prevede că, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Conceptual, proporționalitatea acțiunii administrative, în special a actului administrativ individual, constă în obligația autorităților publice de a nu interveni în drepturile cetățeanului, decât într-un mod armonios și echilibrat și doar atunci când o cere interesul publice, fără a atinge substanța dreptului subiectiv. Ingerințele în drepturile omului prin acțiune administrativă nu este exclusă, însă ea trebuie să urmărească un scop legitim și, potrivă, necesară și rezonabilă.

Proporționalitatea este un element obligatoriu al principiului legalității acțiunii administrative. Controlul judecătoresc efectiv realizat prin acțiunea în contencios administrativ obligă judecătorul administrativ să verifice respectarea acestei axiome juridice de către autoritățile publice, atunci când se relaționează cu cetățeanul prin acțiunea administrativă. Orice hotărâre judecătorească prin care se înlătuiește jurisdicția administrativă trebuie să conțină efectuarea testului proporționalității. Astfel, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. Verbul „trebuie” utilizat de legiuitorul Republicii Moldova în textul articolului 29 din Codul administrativ denotă despre o obligație absolută de respectare de către autoritățile publice a proporționalității atunci când întreprind măsuri oficiale, dar și obligația instanței de judecată de a verifica în ce măsură corespunde proporționalității.

Principiul proporționalității este derivat din statul de drept și are scopul de a proteja cetățenii de administrație publică disproporționată. Se bazează pe relația dintre scop și mijloace. Deci mijloacele pentru atingerea unui scop anume trebuie să fie potrivite, necesare și rezonabile. O măsură este potrivită numai dacă poate atinge scopul dorit și este necesară numai dacă nu este disponibil un alt mijloc la fel de adecvat care să nu interfereze cu drepturile persoanei în cauză. Mai mult, relația dintre scop și mijloace nu trebuie să fie lipsită de rezonabilitate. O încălcare a principiului proporționalității duce la nelegalitatea actului administrativ individual și nu poate fi înlăturată.

Astfel, instanța de apel a remarcat că, contrar prevederilor art.29 Cod administrativ, Serviciul Vamal, la emiterea actelor administrative nu a respectat nici principiul proporționalității la emiterea actelor administrative contestate, deoarece, măsura întreprinsă de organul vamal nu este rezonabilă, deoarece ingerința produsă este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Or, impunerea unor sancțiuni SRL „Cheton Grup”, care pe toată perioada supusă controlului a respectat prevederile legii și actele prezentate au fost acceptate de organul vamal timp de 4 ani fără a fi constatate careva

încălări, constituie o ingerință nerezonabilă și disproporțională cu scopul urmărit de lege.

În consecință, instanța de apel just a conchis că instanța de fond întemeiat și legal a anulat deciziile de clasificare a mărfurilor emise Biroul Vamal Centru nr.776, 777, 778, 779, 780, 781 din 04.12.2020 și nr.842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859 din 23.12.2020; deciziile de regularizare emise Biroului Vamal Centru nr.1818 din 23.12.2020 și nr.131 din 29.01.2021 și deciziile din 12.01.2021, 18.01.2021 și 03.03.2021 emise de Serviciul Vamal la cererile prealabile.

La 25 octombrie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art.245 alin.(1) din Codul administrativ, Serviciul Vamal a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei instanței de apel, iar la 06 ianuarie 2023, cu respectarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depuse de SRL „Cheton Grup”.

În motivarea recursului Serviciul Vamal a indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea deciziei contestate au fost încălcate normele de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și că a fost interpretată în mod eronat a legea.

Nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că: „ în speță, Serviciul Vamal a încălcat atât termenul rezonabil de înștiințare despre inițierea procedurii administrative cât și termenul general de 30 de zile în interiorul căruia urma să fie efectuat controlul în privința SRL „Cheton Grup” și că Serviciul Vamal a respectat în tot prevederile art. 202⁶ din Codul Vamal în coroborare cu art. 69, art. 70 Cod administrativ”, deoarece de către Serviciul Vamal, au fost respectate în tot prevederile art. 202⁶ din Codul vamal în coroborare cu art. 69, art. 70 Cod administrativ, respectiv au fost remise în adresa intimatului, citațiile de reverificare nr. 13551 din 27.10.2020, nr. 14591 din 18.11.2020, nr. 62 din 04.01.2021 și nr. 388 din 14.01.2021, prin care agentul economic a fost înștiințat despre efectuarea reverificării, toate fiind expediate prin poșta terestră și recepționate de agentul economic.

A menționat că procedura de efectuare a controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale este reglementată de Codul vamal al Republicii Moldova și Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17.10.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale.

Totodată, a menționat recurentul că potrivit art. 181¹ alin. (2) din Codul vamal al Republicii Moldova, controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declarației vamale pe o perioadă ce nu depășește termenul de prescripție stabilit la art. 127 alin. (10) .

Conform prevederilor art. 127 alin.(10) din Codul vamal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(11), termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor vamale este de 4 ani, calculat conform art.202⁵ alin.(2).

Astfel, art. 202⁵ alin.(2) lit. b) din Codul vamal, indică că, persoanele care desfășoară tranzacții economice externe sunt obligate să păstreze documentele aferente acestor operațiuni, în scopul desfășurării controlului ulterior, pentru o perioadă de 4 ani calendaristici, care se calculează după cum urmează: în cazul mărfurilor puse în liberă circulație în alte împrejurări decât cele stabilite la lit. a) sau al mărfurilor declarate pentru export - de la sfârșitul anului calendaristic în care sînt acceptate declarațiile de punere în liberă circulație sau cele de export”.

A susținut că, pertinent cazului din speță constituie Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 125 din 25.11.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr.167g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 141² alin. (2) din Codul vamal (clasificarea mărfurilor de către organele vamale), prin care a reținut că termenul de 4 ani este o perioadă de timp în interiorul căruia, pe de o parte, agentul economic este ținut să păstreze actele aferente tranzacțiilor economice externe, iar pe de altă parte, organul vamal este îndreptățit să efectueze controlul ulterior de reverificare a declarației vamale. Prin stabilirea acestui termen participanții la raporturile juridice se asigură cu previzibilitatea și certitudinea necesară tranzacțiilor de import al mărfurilor.

La fel recurentul nu este de acord cu argumentul instanței de apel precum că organul vamal nu a motivat suficient poziția sa potrivit căreia marfa clasificată la poziția tarifară 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele”, la momentul importului a fost greșit clasificată la această poziție tarifară, urmând a fi corect clasificată la poziția 381400900 „Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor: Altele”.

Or, așa cum rezidă din nota analitică enunțată supra, organul vamal, dispunând reclasificarea se bazează doar pe presupuneri „se presupune a fi folosit ca solvent sau diluent pentru lacuri, vopsele și alte materiale de acest tip.

Prin urmare, există dubiu rezonabil de a considera că și alte importuri ale agentului economic SRL „Cheton Grup” de marfa acetat de metil, (exportator STERA CHEMICALS SRL România, originea mărfii Germania) declarat la p/t 2915.39 prezintă risc major de clasificare eronată a codului mărfii în vederea eschivării de la plata în măsură deplină a drepturilor de import aferente mărfii”, și nicidecum pe date concrete care să facă diferența dintre acetatul de metil importat de la exportatorul STERA CHEMICALS SRL România, originea mărfii Germania și declarat la p/t 2915.39 și acetatul de metil importat de la exportatorul BASF SE GMBH, Germania, preț unitar per kg 0.5 EU și clasificat la p/t 3814.0090001, unde în toate cazurile declarațiile au fost acceptate de organul vamal.

De asemenea este eronată și concluzia instanței de apel că, autoritatea publică nu a ținut cont de lipsa interesului a SRL „Cheton Grup” de a declara marfa importată la p/t 291539000 în mod eronat, din considerentul că acesta beneficia în orice caz de restituirea accizelor.

Prin urmare, analiza făcută de organul vamal în privința produselor importate de SRL „Cheton Grup” nu face o claritate a diferențelor constatate indubitabil dintre produsele clasificate la poziția tarifară 2915 39 000 și cele de la poziția tarifară 3814 00

900 și nici nu motivează incontestabil raționamentele potrivit cărora a constatat că declararea produselor la poziția tarifară 2915 39 000 este una eronată.

În acest sens a adus la cunoștință că, Nota analitică nr. 6581 din 28 septembrie 2020 la care fac referire instanțele de judecată inferioare, reprezintă concluziile și recomandările Direcției Control Ulterior din cadrul Departamentului Antifraudă și Conformare din cadrul Serviciului Vamal, propuse în urma efectuării unei analize de risc asupra poziției tarifare 2915.

Instanța de apel a mai menționat că, „mărfurile declarate de SRL „Cheton Grup” au fost importate de pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, fiind exportate de pe acest teritoriu conform declarațiilor vamale sub codul tarifar confirmat inclusiv de producătorul exportator - 291539000, ceea ce în temeiul normei citate supra, confirmă corectitudinea declarării codului tarifar la momentul importului mărfii pe teritoriul Republicii Moldova”.

Referitor la acest argument al instanței de apel a indicat recurentul că, acțiunile organului vamal au fost efectuate în strictă conformitate cu actele normative în vigoare, dat fiind faptul că prevederile art. 141² alin. (2) și alin. (2²) al Codului vamal, stabilesc expres că „în caz de clasificare incorectă a mărfurilor, organele vamale au dreptul să efectueze de sine stătător clasificarea lor în corespundere cu Nomenclatura combinată a mărfurilor și normele metodologice existente, prin emiterea deciziei de clasificare a mărfurilor” și “organul vamal este în drept să emită decizia de clasificare a mărfurilor după acordarea liberului de vamă.

A menționat, că clasificarea mărfurilor și aprecierea codului tarifar se efectuează în strictă conformitate cu Nomenclatura combinată a mărfurilor (Legea nr. 172/2014), elaborată potrivit Convenției internaționale cu privire la Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 112/2004, prin aplicarea regulilor generale de interpretare și în corespundere cu Notele Explicative ale Sistemului Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor elaborate de Organizația Mondială a Vămile, a Notelor Explicative la Nomenclatura combinată a mărfurilor (Ordinul Serviciului Vamal nr.114-0/2020), precum și în baza Normelor metodologice referitor la clasificarea unor categorii de mărfuri, elaborate de către Serviciul Vamal.

Astfel, urmare analizei, în strictă conformitate cu Nomenclatura combinată a mărfurilor (Legea nr. 172/2014), elaborată potrivit Convenției internaționale cu privire la Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 112/2004, prin aplicarea regulilor generale de interpretare și în corespundere cu Notele Explicative ale Sistemului Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor elaborate de Organizația Mondială a Vămile, a Notelor Explicative la Nomenclatura combinată a mărfurilor (Ordinul Serviciului Vamal nr.114-0/2020), precum și în baza Normelor metodologice referitor la clasificarea unor categorii de mărfuri, elaborate de către Serviciul Vamal, a informațiilor disponibile organului vamal, precum și a celor prezentate în cadrul controlului de către reprezentantul agentului economic, au fost întocmite Deciziile de clasificare nr. 776-781 din 04.12.2020 și nr. 842-859 din 23.12.2020, în care sunt enunțate caracteristicile ce au stat la baza

clasificării, precum și încadrarea tarifară a mărfurilor importate și stabilite inițial ca fiind cu risc potențial de încadrare tarifară eronată.

Totodată, a adus la cunoștință că, sunt relevante la caz prevederile punctului 22 (modificat prin Hotărârea Plenului CSJ a RM nr. 11 din 15.05.2017) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale, și anume, la examinarea acestei categorii de pricini, instanța de judecată nu este în drept de sine stătător să efectueze clasificarea mărfurilor, conform Nomenclurii combinate a mărfurilor, ci trebuie să se pronunțe asupra lesalității și temeiniciei actelor administrative, emise de către organele vamale, acțiunilor sau inacțiunilor acestora, să constate și să elucideze toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și care au stat la baza emiterii hotărârii judecătorești. Se atenționează instanțele de judecată că, în conformitate cu prevederile art. 230 CPC, la soluționarea acestei categorii de pricini, instanțele judecătorești, printr-o încheiere, pot atrase, din oficiu sau la cererea oricărui participant la proces, specialiști în domeniul respectiv pentru consultații, explicații și ajutor tehnic”, acțiune ce nu a fost efectuată de către instanța de judecată. Astfel, instanța de fond a evitat să atragă în proces specialiști din domeniu, nefiind efectuată o expertiză în acest sens.

Astfel, a susținut că, instanțele inferioare nu au analizat argumentele organului vamal expuse în Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 91.20/5-R din 13 ianuarie 2021, cât și în deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 776-781 din 04 decembrie 2020 și nr. 842-859 din 23 decembrie 2020, unde în urma constatărilor efectuate s-a ajuns la concluzia că, în temeiul regulilor generale de interpretare (Nota 1 de la Capitolul 29) și 6 a Nomenclurii combinate a mărfurilor, marfa „Acetat de metil crud (conținut 70-80%)”, datorită faptului că reprezintă un amestec de solvenți organici volatili, urma a fi clasificată la supoziția tarifară 3814 00 900 (TV -5%. cota accizelor constituie 5960 lei/tonă — perioada anului 2020).

Drept urmare, mărfurile analizate conform declarațiilor vamale sus-menționate, urmează a fi clasificate la subpoziția tarifară 381400900 „Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor: Altele”, în corespundere cu regulile generale de interpretare nr. 1 și 6 ale Nomenclurii Combinate a Mărfurilor aprobată prin Legea nr. 172 din 25.04.2014, textul poziției tarifare 3814, textul subpoziției 38140090, nota 1 a capitolului 29, precum și cu prevederile menționate în Notele explicative ale Convenției internaționale privind Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor din 14 iunie 1983, Considerațiile generale ale Capitolului 29, A, paragraful al cincilea.

Pornind de la cele expuse, în cadrul verificării corectitudinii atribuirii poziției tarifare, s-a constatat că agentul economic SRL „Cheton Grup” a atribuit eronat codul tarifar 291539000 „Esteri ai acidului acetic: Altele ”, cu taxa vamală la import de 3 %, conform Nomenclurii Combinate a Mărfurilor a Republicii Moldova aprobată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014, și neaccizat, mărfurilor descrise ca „Acetat de metil”, importate conform declarațiilor vamale nr. 302916227 din 11.02.2016, 302919079 din 24.02.2016, 305111382 din 22.03.2016 (art. 2), 305 112970 din 17.05.2016, 455114262

din 23.05.2016, 305113855 din 15.06.2016 (art. 1), 207013500 din 22.01.2017, 207014909 din 26.01.2017, 2070114725 din 27.02.2017, 2070171203 din 08.08.2017, 2070161474 din 12.07.2017, 2070189264 din 25.09.2017, 20701802 din 12.01.2018, 207015256 din 26.01.2018, 207018213 din 06.02.2018, 2070110294 din 13.02.2018, 2070116392 din 06.03.2018, 2070190006 din 24.10.2018, 2070194044 din 05.11.2018, 20701101498 din 27.11.2018, 2070130021 din 09.04.2019, 2070168490 din 01.08.2019, 20701123001 din 27.12.2019, 207018082 din 03.02.2020, corect fiind subpoziția tarifară 381400900 „Solvenți și diluanți organici compuși, nedenumiți și necuprinși în altă parte; preparate concepute pentru îndepărtarea lacurilor și vopselelor: Altele”, cu taxa vamală de 5%, conform Nomenclurii Combinate a Mărfurilor a Republicii Moldova aprobată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014 și accize în mărime de 3714 lei/tonă aferent anului 2016, 4560 de lei tonă aferent perioadei 2017, 4961 de lei/tonă - anul 2018, 5414 lei/tonă - pentru anul 2019 și 5960 de lei/tonă pentru anul 2020, conform Anexei nr. 1, Titlul IV din Codul fiscal al Republicii Moldova, Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997.

În final, este greșită și concluzia instanței de apel că, organul vamal contrar prevederilor art.29 Cod administrativ, nu a respectat nici principiul proporționalității la emiterea actelor administrative contestate, deoarece, măsura întreprinsă de organul vamal nu este rezonabilă, deoarece ingerința produsă este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Or, impunerea unor sancțiuni reclamantei, care pe toate perioadele supusă controlului a respectat prevederile legii și actele prezentate au fost acceptate de organul vamal timp de 4 ani fără a fi constatate careva încălcări, este o ingerință nerezonabilă și neproporțională cu scopul urmărit de lege.

Referitor la argumentul instanței de apel a comunicat că, Serviciul Vamal a respectat întru totul prevederile art. 29 din Codul administrativ prin faptul că în urma efectuării controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale al agentului economic s-au încasat drepturile de import care urmau a fi încasate la momentul acordării liberului de vamă ceea ce înseamnă, că această măsură a fost potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirilor atribuite prin lege, or, conform alin. (2), art. 1811 Cod vamal, controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declarației vamale, pe o perioadă ce nu depășește termenul de prescripție stabilit la art. 127 alin. (10)”

Respectiv, această măsură a fost necesară pentru atingerea scopului urmărit, adică, de a regulariza situația prin încasarea acestor drepturi de import, aceasta fiind și o măsură rezonabilă, or, conform art. 181¹ alin. (7) din Codul vamal al Republicii Moldova, legiuitorul a 15 indicat expres că, dacă după controlul ulterior rezultă că dispozițiile ce reglementează destinația vamală respectivă au fost aplicate eronat, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, indiferent de nivelul și forma de control vamal aplicate anterior în concluzie.

Astfel, a considerat că deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 776, 777, 778 , 779 , 780, 781, din 04.12.2020, și nr. 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 868, 859 din 23.12.2020, deciziile de regularizare nr.1818 din

23.12.2020 și nr. 131 din 29.01.2021, precum și deciziile din 12.01.2021, 18.01.2021 și 03.03.2021, emise de către Serviciul Vamal la cererile prealabile au fost întocmite în conformitate cu prevederile legislației vamale pertinente menționată supra, fapt pentru care nu putem pune la îndoială legalitatea și temeinicia acestora, or, de către organul vamal au fost respectate pe deplin prevederile legale sub aspectul inițierii procedurii administrative, motivării actelor administrative contestate prin prisma prevederilor art. 118 din Codul administrativ, precum și a dreptului discreționar consfințit în art. 16 din Codul administrativ, ca rezultat actele administrative contestate fiind emise în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 octombrie 2022, iar cererea de recurs nemotivată a fost depusă de către Serviciul Vamal la 25 octombrie 2022 (f.d. 152, 183).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 12 ianuarie 2023, Biroului Vamal Centru i-a fost notificată, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 182).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 25 octombrie 2022 și respectiv cel motivat depus la 06 ianuarie 2023, sunt în termen (f.d. 183, 185-200).

La 27 ianuarie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Cheton Grup” copia recursului depus de Serviciul Vamal cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Serviciul Vamal inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Vamal.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul Vamal se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru